

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

EDINOST

ZA RESNICO
OD BOJA
IN PRAVICO!
DO ZMAGE!

Issued
threetimes a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORIA V CHICAGO.
ŠTEV. (No.) 11: CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 25. JANUARIA — THURSDAY, JANUARY, 25, 1923. LETO (VOL.) IX.

NAPREJ

ZA VEČJI IN MOČNEJŠI KATOLIŠKI TISK!

Da bo naš katoliški tisk se širil, je odvisno od nas katoličanov samih. Če ga bomo mi širili se bo širil, če bomo mi zaspani, bo katoliški tisk zaspal. Katoliški tisk je sila in duša katoliškega gibanja. Zavedajmo se tega in širimo katoliški tisk. Kako na mestu je izjava papeža Pija X.: "Zastonj zidate cerkve, zastonj zidate vaše šole in zavode, ako zamenjate katoliški tisk!"

Preko pomena teh besedij se ne da! To prizna danes že vsak, lajik kot duhovnik. Kako ogromno dušno škodo povzroča po slovenskih naselbinah in župnijah brezversko berilo. To čutimo od dne do dne bolj! Preč. gospodje duhovniki! Spoštovani gospodje lajki! Tiskovna družba "Edinost" je naredila načrt, da proglasi mesec februarij za KAMPANJO, V KATERI MORAMO PRIDOBITI LISTU EDINOSTI NAJMANJ EN TISOČ NOVIH NAROČNIKOV.

Malo predrzno je reči kar en tisoč, toda, če vsi primemo, ali se ne bi doseglo? Prav lahko! Vse kar je potreba, je, da se vsi brez razlike, kar nas je katoliško mislečih slovenskih ljudi v Ameriki ukrcamo na en krov in se podamo ribariti za novimi naročniki. Vrzimo svoje mreže v morje na Gospodovo povelje in naše mreže bodo polne, da se bodo trgale! Ne dopustimo, predragi somišljeniki, da bi nam slovensko verno dušo popolnoma razjedlo brezversko berilo. Zaključimo vsi skupaj: do tukaj boš šel sovrag, a naprej te ne pustimo, od tu naprej bomo pa mi vodili ofenzivo!

Preč. gospodje duhovniki! Vas kličemo v prvi vrsti na pomoč. Iz trenč, v boj za katoliške ideale, Vas kličemo na pomoč! Prosimo Vas, priporočite v te mmesecu list Edinost, ki smo ga razglasili za kampanjo, v kateri upamo dobiti toliko novih naročnikov, da pričnemo potem izdajati prepotrebni katoliški dnevnik.

Zatem prosimo vse slovenske katoliške lajke, vse naše cenjene zastopnike (ce), vse naše cenjene naročnike (ce) in blage dobrotnike (ce), da v priporočilo ta mesec tekom februarja močno agitacijo za list Edinost, da mu vsak pridobi vsaj enega novega naročnika tekom te dobe. Mesec februarij naj pokaže, kaj zmora in je v stanu napraviti za katoliški list slovensko katoliško ljudstvo, katerega naš list Edinost brani in štiti pred izkoriščevanjem brezverskih elementov.

ROJAKI IN ROJAKINJE VSAK V SVOJEM OKROŽJU POGUMNO NA DELO ZA KATOLIŠKI TISK!

Da se pa marljivi agitatorji (ce) ne bodo popolnoma zastonj mučili (e), razpisujemo za tiste, ki nam bodo pridobili tekom tega časa kakega novega naročnika sledeče nagrade:

ZA ENEGA CELO-LETNEGA NOVEGA NAROČNIKA pošljemo vsakomur, ki ga nam pošlje z naročnino vreo, eno izmed sledečih knjig:

"SOSEDOV SIN" krasna povest izpod peresa pisatelja Jurčiča.

"TURKI PRED SV. TILNOM," zanimiva povest iz turških časov.

"DVE SLIKI" krasna povest iz pod peresa pisatelja K. Meškota.

ZA DVA NOVA CELO-LETNA NAROČNIKA, pa damo sledeče nagrade:

Vse tri gori imenovane knjige, ali pa krasen in pripraven molitvenik

"MOJ TOVARIŠ" s zlato obrezo. Kdor bi raje angleški molitvenik mu pošljemo "KEY OF HEAVEN," ki je krasen z zlato obrezo, pripraven za mlade fante in dekleta.

ZA PET CELO-LETNIH NAROČNIKOV pa damo vsakomur, ki jih pošlje, krasno knjigo "ŽIVLJENJE SVETNIKOV," ki velja: \$4.75.

Sedaj pa noge! Zavijamo rokave in korajžno na delo za novimi naročniki! Sedaj imate priliko, da razširite katoliški tisk in poleg tega si zaslužite še krasne darove, ki so razpisani za nove naročnike.

VSEH NAS NAJ BO PAROLA, DA MORA LIST "EDINOST" DOBITI 1000 NOVIH NAROČNIKOV!

KRATKE NOVICE

— Glasom najnovejših poročil iz Lausanne, so dospeli Angleži in Turški delegatje zopet do mrtve točke glede Mozula. Prerokujejo, da vojna na bližnjem vzhodu je nezogibna.

— Francoska vlada je baje danes zapovedala Rursko dolino popolnoma izolirati in isto anektirati k francoskemu teritoriju.

— Združene države se uradno izjavljajo, da se ne bodo vmešavale popolnoma nič v sedanje evropske spore.

— V Illinoiski zbornici se je zopet predložilo rezolucijo, s katero se zopet obdoljuje gubernerja Small-a in podgubernerja Strelinga.

— Po državi Wisconsin se pojavljajo to zimo volkovi v velikem številu. Sinoči so baje napadli severno blizu od mesta Milwaukee nekemu farmerju konja in so mu ga močno obklali.

— Nameravana stavka rudarjev v Pittston, Pa. je preklkana. Zastavki bi imeli rudarji prihojnji pondeljek. Na pozorišče je dospel zastopnik Davis delavskega departmenta iz Washingtona, ki bo preiskal spore točke in na podlagi istih bo skušal dovesti obe stranke do sporazuma.

— Življenske potreščine se dražijo od dne do dne. Tekom decembra meseca in prvo polovico januarja so se življenske potreščine podražile za celih 21 odstotkov. Ako bo šlo tako naprej, bo delavstvo postalo zopet kmalu nezadovoljno, in bo primorano zahtevati večje plače.

— V Iowa, Citv. Ia. je prejel včeraj Bogumil Shimek prof. na univerzi države Iowa mali zavojček nekje zadržan in je še ved osemimi leti na Ogrskem. Vsled svetovne vojne je bil zavojček nekje zadržan in je še le sedaj priromal v prejemnikove roke. Zavojček nosi poštno pečate skoro vseh evropskih držav.

— V Kenosha, Wis. je bil zadnji soboto obsojen na 8 let težke ječe tamošnji blagajnik Silver Lake State Bank zaradi poneverjenja.

— V Peoria, Ill. je umrl radi smrtno nevarnih opeklin tamošnji uledni zdravnik Dr. C. A. Morrill. Ko je izbruhnil požar v bolnišnici sv. Franciška, je zdravnik spal na svoji postelji, ker ga ni noben poklical, ga je zbudil še le plamen ognja, ko je dosegel njegovo spalnico.

— V Elliott City, Md. je zgorelo tamošnji katoliško akademsko učilišče. S svojim študijem je moralo prenehati za kratak čas do 250 diakov. Škoda se cenil nad \$300.000.00.

— V Chelsea, Ia. je slavila zadnji nedeljo Mrs. Margaret Stanek svoj 101. rojstni dan. Mrs. Stanek je rodom čehinja in je prišla v to deželo leta 1868.

— V Moline, Ill. je padel tamošnji tovarniški delavec Alexander Deschew v polni, sod "acida." Opekel se je strašno po celem životu, a vendar zdravnik izjavljajo, da bo okreval.

— V West Liberty, Ia. je bil včeraj obsojen Frank Vogel na \$200.000 denarne globe, ker je bil zaloten pri hazardni igri.

— Katoliški narodni svet v Washingtonu poroča, da je v Združenih državah okoli 700 katoliških bolnišnic, v katerih se zdravi približno do 5 milijonov ljudi. To je pač velika pomoč državi od strani požrtvovalnih katoličanov. Če imajo za pokazati, kaj takega naši "rdeči" na Lawndale na svojem socialističnem zelniku, naj pokažejo!

— V St. Paulu, Minn. je zopet poizkušal neki bandit oropati tamošnjo Payne Avenue State Bank. Blagajnik Chester Lund je spustil strel na banditaja a v istem trenutku ga je spustil tudi bandit. Bandit je obležal na mestu mrtve, a blagajnik se nahaja v kritičnem stanju v bolnišnici.

NEMŠKO DELAVSTVO ODHAJA NA STAVKO.

Vsi zaposlenci Stinnesove in Thyssenove firme so zapustili delo. Francozi nameravajo za stalno odtrgati rursko dolino od Nemčije, ako se slednja ne poda. Delavstvo protestira proti aretaciji lastnikov rudnikov.

Essen, 24. jan. — Glasom poročila Reuterjeve agencije je odšlo včeraj na stavko 65 tisoč Stinnesovih zaposlencev, in približno 100 tisoč Thyssenovih zaposlencev. 12 rudnikov baje popolnoma počiva, v katerih je bilo zaposleno omenjeno število nemških rudarjev. Na stavko so odšli v znak protesta, ker je francoska vojaška oblast aretirala lastnike in upravitelje rurskih rudnikov v okolici Esena.

Dosedaj je francoska ekspertna komisija zaplenila v Rurski dolini nekako 200 tisoč tonov premoga, ki je bil namenjen v Nemčijo, a je sedaj zaplenjen in bo odpeljan v Belgijo in Francijo.

Francoska komisija je imenovala posebno deputacijo, ki bo šla, danes ali jutri k nemškimi stavkarjem in jih pozvala nazaj na delo. Ako se bodo Nemški rudarji odločili še za nadaljno stankanje, tedaj bodo Francozi kratkoma pričeli z importiranjem tujeega delavstva in bodo z njim napolnili prazna mesta po rudnikih, v katerih so odložili čelo nemški rudarji. Tako se sliši iz krogov ekspertne komisije, ki ima svoj glavni stan v Essenu.

Francози nameravajo odtrgati popolnoma rursko dolino od Nemčije.

Pariz, 24. jan. — Ministerski predsednik Poincare je izjavil pri včerajšnji kabinetni seji, da bo Francija za stalno okupirala Rursko dolino, ako bodo Nemci še nadalje kljubovali s pasivnim odporom francoski ekspertni komisiji v Ruru.

Namerava se zasečiti vse rudnike, železnice in sploh vsa industrijo in postaviti pod strogo nadzorstvo ekspertne komisije. Francosko vojaštvo pa bo zastražilo vse izhode iz rurske doline in Nemci bodo morali celo plačevati carino ekspertni komisiji, karkoli bodo uvažali iz Rura. Vse to ne pomeni nič drugega, kakor stalna okupacija Rura, ali v drugih besedah povedano, Francija gleda poželjivo po bogatem rurskem industrialnem polju in vsled tega ga bo najbrže anektirala in proglasila za svojo lastnino.

Angleži postajajo vedno bolj ljubosumni.

London, 24. jan. — Angleški vladni krogi postajajo iako ljubosumni napram Franciji, ki kar tebi nič, meni nič, zaseda naprej nemško industrialno okrožje. Kolikor se da razumeti londonsko politiko, bo Anglija prav gotovo protestirala, ako bo Francija skušala za stalno obdržati Rur. Angliji ni niti po volji francoska invazija, katero je Francija izvršila brez vsakega končnega formalnega vprašanja na zaveznike.

Poljski rudarji prosijo Francoze, da naj izpuste lastnike.

Essen, 24. jan. — Poljski naselenci, ki delajo v rurskih rudnikih so poslali posebno deputacijo h francoski ekspertni komisiji, in so prosili, da naj francoska vojaška oblast izpusti na prosto lastnike in upravitelje rurskih rudnikov, ki so jih Francozi aretirali, ker se niso hoteli pokoriti francoskim odredbam.

Rurski mačnati pred vojaškim sodiščem.

Mavence, 24. jan. — Danes (Dalie na 3. strani.)

JUGOSLOVANSKE NOVICE

27 iz Nemčije izgnanih družin je te dni dospelo v Maribor. Družine štejejo do 100 oseb. Družine so že več let živele v Nemčiji in imele tamkaj delo in dom. A nemška vlada je izdala ukaz, da se morajo izgnati v domovino vsi inozemci. S tem je težko prizadetih mnogo naših družin.

Prijet tihotapec. Na mariborskem glavnem kolodvoru so 18. m. m. prišli nekega bosanskega tihotapca, pri katerem so našli v hlebu kruha 175.000 dinarjev, katere je hotel iztihotapiti. Denar so zaplenili in mu poleg tega naložili globo v znesku 100.000 dinarjev. Ker tega zneska ne more plačati, bo sedel nad 1 leto v zaporu.

Železničar ponesrečil. 19. m. m. je na kolodvoru v Sisku vsled male neprevidnosti prišel med odbijanje dveh vagonov železniški kurjač Martin Klančar. Zdrobilo mu je srčni koš.

Nesreča ali zločin. Franc Kovačič, rojen leta 1878. v Litiji, je odšel 14. decembra od svojega svaka Alojzija Bizjaka v Mostah pri Radolici v Ljubljano, da si preskrbi popotni list v Švicco. Ker se ni več vrnil, se domneva, da je ali ponesrečil, ali je pa oropan, ker je imel veliko čenarija s seboj.

Vlom in tatvina v Lašah. Vničarju Herbertu Kartinu v Lašah so odnesli vlomilci veliko množino perila, katero je bilo zaznamovano s črkami M. K., P. P. K. in O. K.

Vlom v Crmošnjicah. Velik vlom je bil izveden pri trgovcu Martinu Malensku v Crmošnjicah. Vlomilci so odnesli usnija v vrednosti 116.500 kron.

Odlikovanji. Z redom sv. Save 5. razreda sta odlikovana profesorja dr. Grafenauer v Ljubljani in dr. Jakob Žmave v Mariboru.

Umrli je v Kandiji pri Novem mestu usmiljen brat Fr. Alojzij Brdar, star 20 let. Naj v miru počiva.

Razgrajč. Stražnika Tomše Franc in Ivan Brečič sta aretirala v Kolodvorski ulici v Ljubljani ob pol 1. ponoči Lojzeta Dimica, ker je razgrajal in pobil več šip Kovačeve gostilne in povzročil s tem 500 kron škodo. Dimic je tudi pri Mraku na Rimski cesti napravil 204 krone cehe; katere ni poravnal.

Smrtna kosa. V Mariboru sta umrla nadsprevodnik v p. Josip Čep in soproga mizarskega mojstra Terezija Benkič. — V Kočičah pri Žetalah sta nagle smrti umrla dva premožna soseda: Jurij Potočnik in Terezija Skedlar.

PREMOGARSKA STAVKA ZA ENKRAT ODSTRAJNENA.

New York, 24. jan. — Konferenca med operatorji in zastopniki premogarijev je precej zadovoljivo za obe stranke izpadla, kakor se to poroča iz konference. V glavnih točkah so prišli do sporazuma in glavni zahtevki za nesporazum so odstranjeni. Za rešiti so še podrobnosti, katere bodo prišle na dnevni red danes in jutri. Vendar te so tako malenkostne, da se ni bati, da bi katera rodila kak večji nesporazum.

Pogoji, na katerih so prišli do sporazuma so:

1. Sedanja plačilna lestvica, ki določa kompanijske dnevnice po \$7.50 in kontraktnim delavcem po \$1.08 od tone ostane v veljavi še naprej.

2. Pogodba bo veljala za dobo enega leta in ne dve leti, kakor v prejšnjih časih. To, zato, ker v sedanjih dobi nenormalnosti se ne da snovati daljših pogodb.

3. Pogoje glede orodja, časa in druge, ki spada pod področje vsakega rudnika v njegovem lokalnem samem, se bodo uredilo v vsakem okrožju posebej; kakor bodo to zahtevale lokalne okolščine vsakega okrožja.

Nameravane predloge za šesturni delavnik in dvoino plačo za delo čez čas, niso predložili zastopniki premogarijev, ker za enkrat so še ne sprejemljivi rači povojnih razmer v deželi.

S tem je važno vprašanje glede premogarskega spora, katerega so se vsi, kakor tudi vsi industrialni krogi zelo bali, je sedaj rešen v splošno zadovoljnost operatorjev in premogarijev, zlasti pa v zadovoljnost splošne javnosti.

ZA PREKOP MED JEZERI IN ATLANTIKOM.

Ottawa, Ont. — Včeraj so imeli kanadski delegatje tukaj svoj sestanek, na katerem so končno sklenili, da se prične s agitacijo za gradnjo prekopa med Lawrence Great Lakes in Atlantikom, kar bi bilo velikega pomena za vsa industrialna mesta ob Eriškem in Michiganem jezeru. Poslali so posebno rezolucijo na predsednika Hardinga, v kateri odobrujejo njegove načrte, ki jih je stavil že lansko jesen kanadski vladi, a niso bili takoj sprejeti radi gotovih okolščin v tedajnem času.

Ako se uresniči ta ideja, bo postala naša Dolga vas Chicago svetovno pomorsko mesto. Ves promet zapada in iz centralne Amerike bo šel skozi Chicago.

DENARNE POŠILJATVE.

Koristno je za Vas, ako se pri pošiljanju svojega denarja v staro domovino obrnete vedno le na naše podjetje. To pa zato, ker naše nove zveze z staro domovino nas omogočajo, da dostavljamo pošiljate v stari kraj najbolj točno in najhitreje. Denar dostavljamo na najbližnjo domačo pošto prejemnika.

Pri nas dobite vedno najnižje borzne cene svetovnih valut. Pri večjih svotah, ki presegajo dvajset tisoč kron ali tisoč lir, damo še posebni popust.

GLEDE DOLARSKIH POŠILK GLEJTE OGLAS NA DRUGEM MESTU.

Cene denarju se večkrat menjajo, mi računamo po ceni istega dne, ko denar prejmemo.

VČERAJSNE CENE SO BILE:

500	—	K. ali	125 D.	—	\$ 1.50	50	—	Lir	\$ 3.00
1,000	—	K. ali	250 D.	—	\$ 2.75	100	—	Lir	\$ 5.70
5,000	—	K. ali	1250 D.	—	\$13.00	500	—	Lir	\$26.00
10,000	—	K. ali	2500 D.	—	\$25.00	1000	—	Lir	\$52.00

Vse pošiljate naslovite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOSTI" 1849 West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

PAVLE ZGAGA

tujmu editarju na 22 štrasne, kaku se gođi vse v muj hiš? Ni-če drug mu ni tega paveđu, ka-kor ravnu ti! Ti s biv tukaj tist večer, k same muj sini zapustli ko so šli proč od mene, de sm zdej zapuščeni in sam ostav na stara leta. Sej mene vidš Pavle, ne b jezilu, al le, ko neseš vse na nus tistmu tujmu editarju, de potem tako stvar nadruka v suie caitenge. Al ne vejš, de jest muje backe učim že nad 15. let, de nej Boga, de nej treba nič farjem verjet, in da v cerku hodit je sama neumnost, de nei potreba otrok pašiliat v katolški šulo, de je tu vse skup ena prsmodarija. Pa tud, al ne vejš tega Pavle, de so duhovni po cerkvah pa tu pobial, kar sem jest učiv? Al neveš, de so duhovni vednu govorili, da otroci, ki ni-so katolško vzgoieni niso pravi otroci de taki otroci nimajo nič srca za suie starše? Pamisli Pavle na vse tu! Zdej pa, ko so me ne muji lastni sinovi zapustli, na kej tagca zvejo duhovni, kakšnega večiega dokaza si nei še farji želiho, kakor takele? In ti ereš, ti lump, o ti lump ferdamani, paveđat tako stvar tistmu tvojemu editarju, de taka stvar potem nadruka v suie caitenge, de bođo zdej še celo muj lastni backi to brali. Ti lump, jest te bom kar zadavu!"

Taku vidjo so rantačl nad me-nojo očka Zafkrik. Pa zakaj? Samo zarad Vas, k ste šli na dnu-kat to prsmodarijo v suie caitenge. Koga naj vam še člo-vek zaupa? Vse kar zveste de-nete v vaše prsmojene caitenge. Al ne morete pustit pošteniake muje prijatle na Lawndale pr mir? Sej vam vendar neč nočjo in v ieh zmeraj bezate s'kako palco. Pestite enkrat poštene le-di na mir, pa bo gmah. Kolkrat ste me že spravl v tako nevar-nost, de sm se celu bav za suie živlienie. K b imel oča Zafkrik kaku stvar pr rokah, kak štuc, b me bli prov za šur kar pihnel in Pavle ne bi več trave tlaču. In potem naj bom z vami še oriazn? Na kak način?

Pestite ledi v miru. Pestite o-ča Zafkrika pri miru, ker oni so muj dobr prijatu. Če sa jih zdej sinovi zapustil, kaj se če. Al morajo zaraditega zdej še njih backi zvejd tu, de ieh bo-đo začel zapuščat na cedil, ker se bodo s tem prepričal, da nauk, ke ga uče oča Zafkrik res ni pravilen. Al je treba tu pravit vašim bravcem? Kaj pa oča Za-fkrik morajo zatu, če njih nauk nej dobr in praktičen za vpora-bo v živlieniu? Pa tudi če nej dobr, oča se zatu neč ne menio.

Oča morajo tud živet, in če si s tem naukom služijo malu bulišo smetanco, kakor jo imajo ubogi delavci, kaj vas tu skrbi? Pestite očeta v miru, nei širjo suie kraljestvo na zemlji. Prej im nejste dali gmaha, zarad milion-skega fonda, zdej pa spet zarad tega ne. Le kakšen človek ste vi? Kakšna kri vam teče po žilah? Zarad očeta Zafkrika vas prosim, molčite in nikar ne bobnajte v svet glede te afere, če ne se bom pa jest pategnu iz hlač. Prekleman, de pa neb enkrat zaštapal tistga vašga jezika, bom vidu če ga bojo al ne. Jeh premekastm de bojo tri sun-ce vidl! Pa im navem, de im ne bo treba dovgu tega prost. Sm faje volje, de b ieh kar zdej le priev. Za enkrat se bom še za-šonav, prhodnič se pa ne bom. Tek le nej se vačajo! Gud bai!

Pavle.

NEMŠKO DELAVSTVO OD-HAJA NA STAVKO.
(Nadaljevanje s 1. strani.)

bo pritrinanih šest ruskih indu-strijalnih magnatov pred fran-cosko vojaško sodišče, radi ne-pokorečine pred francoskimi od-redbami v Ruru. Aretiranci so sledeči: Fritz Thyssen, Spindler, Franc Wuestenoffer, Ernest Tengelmann, German Olfe in Wilhelm Kester. Imenovani so najbogatejši industrijalci cele Nemčije.

Obtožence bo zagovarjal zna-meniti nemški advokat Friderich Grimm iz Essena, kateremu bo pomagalo še par francoskih advokatov. Vojaški sod bo re-prezentirala skupina pravd-nih francoskih častnikov, ka-terim bo predsedoval polkovnik Debignv, kot predsednik in ka-pitan Badin kot prosekutni pravdnik.

Vojaško sodišče bo brezdvom-no spoznalo obtožence krivim, pa naj si bo obramba njihovih zagovornikov še tako močna. Za-govorniki nemških industrijal-nih magnatov se opira na dve glavne točke, ki so vključene v Haški mednarodni pogodbi in katere ste Belgija in Francija podpisale in ki je še vedno v ve-ljavi. Prvo je kršitev mednarod-nega prava od strani vojaškega sodišča, ker niti v času vojske se ne more zahtevati od lastni-kov oziroma posestnikov nas-protnega naroda ali države, da bi sočelovali s sovražnikom proti svojemu lastnemu narodu ali državi. Druga točka pa je, ako ima sploh francosko sodišče pravo zahtevati od tujih podani-kov, na tujih tleh, da se pokori-jo njemu, do katerih nimajo po mednarodnem pravu nikakih ob-veznosti.

Za obtožence se pričakuje sledeča kazen: petletna ječa, ali pa težka denarna globa. Nekate-

ri pa prerokujejo, da bo vojaško sodišče zahtevalo tako visoko denarno globo, da bodo nemški magnati prisiljeni pustiti svoje delnice, alj pa iste prodati. V tem slučaju jih bodo pobrali Francozi in to bo dalo Franciji stalno posestvo v Ruru.

Vse kakor sedaj razvidijo Nemci je, da s Francijo se ni za igrat iveč. Večini nemških državnikov se vzbujajo že kes, za-kaj niso sprejeli zahtev repa-racijske komisije predno se je pričelo izvrševati okupacijo Ru-ra.

UBEŽNIKI UMIRAJO NA DEBELO.

Atene, 24. jan. — Mrtvaške listine se polnijo z naglico med ubežniki iz Male Azije. Med ubežniki se širijo kužne bolezni, kot črne kože, tifus in še druge različne epidemične bolezni, ki z naglico more brez razlike mla-de in stare. Doktorca M. Elliott, načelnica ženskega medicinske-ga oddelka v Atenah je danes brzojavno naprosila medicinski department v Washingtonu, za takoišno pomoč v tem slučaju. Vzrok hitrega širjenja epidemi-čnih bolezni se pripisuje pomani-kaniu zdravniških pomoči.

FRANCOZI RAZŠIRIJO IN POOSTRIJO OBSEDENO STANJE.

Pariz, 23. jan. — (fr. por.) — Francoski vojni minister je dan-es obvestil generala Degoutte, ki poveljuje okupacijskim silam v Ruru, da naj razširi obseдено stanje po vsem okupiranem o-zemlju, ako se mu vidi potrebo.

Francoski kabinet je danes na posebnem sestanku, ki ugiba, kake korake naj bi Francoska vlada podvzela proti Nemčiji, ako ji bo slednja skušala moral-no nagajati, kakor je to Nemški reichstag volil zadnjo soboto. Poincare je mnenja, da naj bi se Nemčijo, ako bo skušala moral-no nagajati Francozom, kažno-valo s tem, da se proglasi oku-pacijo za par let dalje, kakor po-trebno.

Nekateri učenjaki so tako u-čeni, da svojemu lastnemu blu-fanju verjamejo, da je resnica.

V SIBIRIJI SO NAŠLI BO-GATO PREGOVNO POLJE.

London, 23. jan. — Ruska raz-iskovalna komisija poroča iz se-verne Sibirie, da so tam našli bogato premogovno polje, ki meri približno 7 tisoč kvadrat-nih milj zemeliske površine. Kdo bo pričel eksplotirati ta premog,

še ni znano. — V St. Paulu, Minn. so bili včeraj zasačeni štirje banditie pri vlovu v tamošnje Državno banko. V boju med policisti in banditi je bil en bandit ubit in dva ranjena.

ŠIRITE LIST EDINOST

VABILO

na osmo redno veselico, ki jo priredi DRUŠTVO SLOVENSKA POSTAJA ŠT. 16211 **MODERN WOODMEN OF AMERICA**

v soboto dne 27. januarja 1923. v Česko-Ameriški dvorani na 1436-1440 W. 18th Street. Vstopnice v predprodaji 35c. pri vratih 50c.

Za vsestransko točno in dobro postrežbo bo skrbel veselčni odbor.

GODBA ANTON VERSHAY ORCHESTRA. Začetek ob 8. uri zvečer. Torej na svidenje dne 27. Januarja 1923.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajterk, za ko-silo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo ku-pila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street, Chicago, Ill. Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljšje vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače

"Kranjske klobase," doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

Zakaj naš narod zaupa svoje bančne posle nam

Zato ker smo včlanjeni pri Federal Reserve Bank, kateri mesečno po-ročamo vse naše poslovanje, ker je naša banka pod vladnim in državnim nadzorstvom kakor tudi Chicago Clearing House Association in posebno pa še, ker imamo sposobno in izvrstno uradništvo in upravni odbor, ker smo si v teku tridesetletnega obstanka, radi naše poštenosti in točnosti, pridobili zaupanje za vse oddelke našega poslovanja.

VSAKI MORE PRI NAS

- vložiti varno svoj denar,
- kupiti prvovrstne hipoteke (mortgage),
- poslati denar na vse strani sveta,
- kupiti parobrodne listke za vse prekomorske črte,
- kupiti državne, mestne, okrajne in obrtne bonde.

Če ima kdo za krajši čas vložiti na obresti 1,000.00 ali več, urediti kakšne zapuščine, pooblastiti zastopnika svoje oporoke, ali pa urediti kako go-podarsko transakcijo, ali če ima, naj bo že posameznik, društvo ali za-druža, denar za investirati, naj se vedno obrne na našo

NAJVEČJO, NAJSTAREJŠO IN NAJBOLJ POZNANO JUGOSLOVANSKO BANKO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH, KATERA IMA NAD TRINAJST MILIJONOV DOLARJEV IMOVINE, in to je

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave. in vogal 19ste ulice CHICAGO, ILL.

KAPITAL IN PREBITEK \$1,250,000.00

BANČNA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI

KUPČEVALNI DAN

PRI

COR. 18th AND WOOD STR.

V soboto 27. januarja 1923.

NE ZAMUDITE PRILIKE!

FANTOVŠKE praznične črevlje najnovejše mode rujave in črne so sedaj znižane do: \$2.85.

ŽENŠKE praznične črevlje vsake vrste na izbiro, visoke in nizke črevlje v najno-vejših modah, kakor tudi "slipperji" iz usnja, sedaj po znižani ceni: \$3.45.

MOŠKE praznične črevlje iz lepega mehkega usnja rujave in črne v vseli velikostih in mo-dah sedaj znižane na: \$4.45.

ZA DEKLETA "Oxfords" črevlje najnovejše mode, rujave in črne, kakor tudi iz svetlega "Pa-tent" usnja. \$2.85.

"FELT SLIPPERS" prodajamo v vseh različnih velikostih za že-ne, dekleta in otroke po znižani ceni: 69c.

MOŠKE črevlje za na delo iz močnega trpežnega usnja, rujave in črne s težkimi močnimi podpla-ti v velikosti od 6. do 12. \$2.35.

KRIŠTOF KOLUMB je zgodovinski roman.

Vsak, ki je v Ameriki, bi mor-al čitati to knjigo, da se pouči, kako je Kolumb odkril Ameriko, v katero smo se pozneje zatekli tudi mi.

Naročite si jo stane samo: 60c.

"NIHILIST"

je knjiga, ki bi jo moral preči-tati vsak. Tu notri je naslikan križev pot ruskega naroda iz katerega se je pričel širiti nihi-lizem. Stane samo: 25c.

DOMAČI ZDRAVNIK

je knjiga, ki bi jo morali imeti v vsaki hiši! Zdravilne metode msgr. Kneipa so neprekosljive. S to knjigo se boste branili bo-lezni v vaši hiši. Zato naročite jo še danes! Stane sedaj samo: 75 centov.

"PRAVLJICE"

je krasna knjiga za mladino. V nji najdete mnogo zanimivih pri-povedk, katerim se boste iz sr-ca nasmajali.

Stane samo: 35c.

"BARVASTE ČREPINJE"

je knjiga, ki vsebuje 12 zanimi-vih povesti in pesmic. Tu je opi-sano realno življenje češkega naroda. Pišite po njo stane sa-mo: 35c.

TURKI

pred svetim Tilmom je zgodovinska povest, ki govori o turških grozovitostih, ki so jih izvrševali Turki nad miroljub-nim slovenskim narodom. Naro-čite to knjigo in jo shranite v svoji zbirki, da bo i vaša mladi-na znala, kaj je krvočni Turek delal z našim narodom. Stane sa-mo: 45c.

EDINOST PUBL. CO. 1840 W. 22nd St. Chicago, Ill.

PRIDITE GOTOVO V SOBOTO DNE 27. JANUARJA NA NAŠO RAZPRODAJO, S KATERO SI BOSTE PRIHRANILI VAŠ DENAR.

ZADNJA PRAVDA

ROMAN

Spisal češki I. S. Baar.
Poslovenil Vojteh Hybašek.

X.

Lepa baročna cerkev v Klenci je posvečena zaščitniku živine, sv. Martinu. Na glavnem oltarju sedi svetnik na krasnem pegastem belcu in od daleč romajo k njemu kmetje. Za svoj god prijaše "najrajši na belem konju," prinese sneg in meteže, da ne vidiš niti za korak predse. Tisto leto v petek 11. listopada je bila legla že zgodaj zjutraj tako gosta megla, da bi jo bil kar "rezal in mazal na kruh," kakor pravijo ljudje. Skodlaste strehe so bile vlažne in temne, gola drevesa so črnela, okna so se potila, blato se je delalo po cestah in kamenje je bilo mokro kakor po dežju. Od rana se je že valilo proti Klenci kmetjsko ljudstvo. Prihajali so od daleč, ponajveč iz "spodnjih" vasi: Dražena, Luženic, Chrastavic, Nevotic in Spanova, kjer gojijo konje. Da bi jim bil svetnik naklonjen, mu prinašajo sveče futarice ali pa funt težko štruco surovega masla za večno luč pred oltarjem. Živina je glavno premoženje povsod po gorah in tako tudi v glavno premoženje povsod po gorah in tako tudi v Klenci. — V Prenetu in Mardorfu je nekoč pocepala skoro vsa živina za živinsko kugo. Obe nemški občini sta se svečano zaobljubili, da bosta romali vsako leto na Martinovo v Klenci.

V cerkvi so že pozvonili k "češki" maši. Iz vseh domov so prišli gospodarji, čeprav je delavnik, marsikateri nese za "očenaše". Zvonenje je zdramilo pri Spodnjih Porazilovih Manco in je rekla možu: "Danes bi pa vendar šel v cerkev! — Tvoj god je, poglej Adama!"

"Molči mi o Adamu! Ne zini mi več o njem!" je kričnil Martin; "nekaj kuje proti meni, pa ne vem, kaj. Zmerjam ga, posmehujem se mu, škodujem mu, kjer vem in znam, on pa hodi kot gluhi in nem —"

"Boji se te," je pripomnila Manca.
"Ne, Adam se me gotovo ne boji," je odgovoril težko, žalostno Martin; "bolj se mene polašča čudna groza radi tega moka."

"Martin, pojdi v cerkev," je prosila skoraj toplo Manca.
"Pojdi sama," se je znova razburil mož, "moliti bi dal za rajnega očeta, ker je moj god. Pa morem li? Kaj?"

Res je, posestnik Martin — ne more dati za očenaše. — V celi hiši ni treh krajcerjev in napol praznične obleke. Satna beda je v hiši. — Zarés, bolje je, da gre iz hiše. Toda kam? V gostilno takoj zjutraj in še na godovni dan ga je vendarle malo sram, na polje ne more, kvečjemu na travnik. "Da, na očetov travnik pojdem," mu je šinila naglo misel. "Adam je v cerkvi, jarek bom izkopal na svoji strani, in mogoče bo še kaj drugega tam —" Vstal je in odšel.

"Kam pa greš?" je vprašala rezko Manca.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantirano, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

POZOR!

Ali ste že kdaj kadili naravne "HAVANA CIGARE"? Če jih še niste poizkusite jih!

NATURAL CIGAR COMPANY

Izdelovalci
NARAVNIH HAVANSKIH CIGAR
1716 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 6558.

Prodajamo na debelo in drobno! Se priporočamo vsem slovenskim trgovcem, gostilničarjem in slavnim društvam, da si naroče cigare od nas, kadar jih potrebujejo!
J. Wolkar, Vlasnik, M. Popovich, upravitelj.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMEJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.

"Kamor hočem!" je odgovoril še ostreje Martin.
"Požeruh, gotovo k "drevescu"! — Krčmar ima že del posestva, le hitro poženi p ogrlu še drugo!" je vpila Manca in Martin je ni maral motiti. Z lopati na rami je korakal za hlevi po stezi gori k šumi. Stopal je po meglenem morju, videl je korak pred seboj in okoli sebe; vse drugo pa je gosta, siva megla. V bračo in lase mu je lezla, sedala na obrvi; obleka se je napila vlage.

"V gozdu bo bolje," se je tolažil Martin in stopal korenjaško v hrib. Toda megla je zagrinjala tudi gozd, držala se košatih vrhov drevja, spuščala se po deblih, plazila se po koreninah, parobkih in mahu.

"Ravno prav," je mislil Martin, "vsaj nikogar ne bo tja in me ne bo nihče videl, kako na svoj god kopljem jarek." Ustavil se je pri potočku, ki je žuborel iz hoste proti mlinu. Bistvo je pogledal v mali, kristalnočisti tolmun. Znan mu je. Dvakrat, trikrat na leto pride v tihi mesečni noči in spusti vodo po travniku, izmeče z lopato še ostalo vodo, da je tolmun suh, in zajmie deset do petnajst postrvi in jih prinese domov. Toda ne jedo jih, ampak Martin jih proda v mestu v gostilni za par vrčkov piva. Ne, danes bo pustil tolmun pri miru. Počakal bo, da mlinarji ustavi svoje mline, tako na sv. večer morča . . . Martin je stopal dalje po gozdu in srce se mu je krčilo od zavisti. Ta goličava na levi je njegova, — ona mogočna šuma na desni je Adamov del. Aha, in tu je parobek smreke, zaradi katere sta se z Adamom zadnjikrat udarila. Tam-le pri tej bukvi ima Martin nastavljen. Pogleda: zanjka je prazna. Martin pljune. Ko bi "Colgouhec" otepal v njej, bi bil postal Martin takoj boljše volje.

Tako je prehodil gozd in se zopet vrnil k travniku. Že davno ga ne kosi več skupaj z bratom, kakor je oče želel "za vse večne čase," tudi izmenoma ga ne kosita. Sodišče ga je premerilo in razdelilo. Kakor črta, katero potegneš s črnilom po zelenem papirju, se vije sredi travnika temen jarek in od njega se cepijo na obe strani krajše in daljše veje. Kakor srebro se leskeče voda, katero so napeljali iz nekdanjega močvirja do skupnega jarka, da namaka oba dela. Na gornjem koncu jarka se je Martin s slastjo lotil dela. Zasadi je lopato, porinil jo s coklo, se s celim telesom uprl vanjo, da se je do ročaja pogreznila v zemljo, pritisnil jo z obema rokama in vrgel odrezani kos mokre, spodaj kovinsko se lesketajoče, črne in zgoraj zelene ruše na travnik za seboj.

ŠIRITE LIST 'EDINOST'

Letna razprodaja po nižani ceni!

ZA MOŽE IN MLADENICE
OBLEKE IN SUKNJE
PO POSEBNI
ZNIŽANI CENI
OD 25% DO 33% POPUSTA!

Vse obleke in suknje so iz najboljših izdelovalnic in narejene natančno, da prijajo vsakemu, ki jih kupi. Narejene so natančno po "ATLAS" vzoru.

PRIDITE IN OGLEJTE SI NAŠO BOGATO ZALOGO OBLEK IN SUKNJ, KI SO NASTAVLJENE TE DNI PO: \$19.50 — \$23.85 — \$28.50 — \$33.50.

VSE FANTOVSKVE OBLEKE, "MACKINAWS" IN POVRŠNE SUKNJE SO ZNATNO ZNIŽANE.

POSEBNE CENE SO NASTAVLJENE NA MOŠKE HLAČE!

V torek, četrtek in soboto imamo odprto zvečer. Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 18th Street.

Dolžnost Slovencev v Chicago

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rojaka, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblačila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH—WEST LAUNDRL CO.
JOHN ČERNOVICH, lastnik.
255 W. 31st Street, CHICAGO, ILL.
Telephone: Yards 5893.

Očena.

Neki pesnik, ki je slučajno dobil v roke snopič ravno izdelanih pesmic, reče svojemu sodniku, ki je dotični snopič ravno prečital: "Kakšne ideje je pa dobil dotičnik, ki je spisal te pesmice?"

— "Take, da sedaj zna, da on ne zna pesmi skladati!"

Po svoje razumel.

Jaka pride ves srečen domov in reče Majku: "Ti! Gospodar mi je danes ponudil pogoje za investiranje v podjetje." Majk: "Ali res, na kak način?"

Jaka: "Na tak, da je še celo rekel, če se ne bom bolj zainteresiral za podjetje, da mi bo dal brco!"

Vzrok za razporoko.

Sodnik možu, ki je prosil za divorce: "No sedaj mi naštejte vzroke, na podlagi katerih zahtevate razporokočno dovoljenje od vaše žene?"

Mož: "V nedeljo zjutraj nisem mogel najti svoje nedeljske srajce!"

Svoj slučaj.

Mala sestra, ki je pazila na malega Tončka: "Mama, Mama! Brž, Tonček je cent pogoltnil!"

Mati starejšemu bratu: "Brž Jože po zdravnika, Tonček je cent pogoltnil!"

Jože se počasi obrne: "Kaj nimate nič več, kakor sam tisti cent?"

Prva stopnja.

Ternejc se je pred par dnevi v družbi zaoblubil, da ne bo več kadil. Čez dva dni pozabivši na svojo obljubo vpraša svojega tovariša Gašperja za cigareto. Tam mu pa odgovori: "Ti ali ne veš, da si se zaoblubil, da ne boš

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin Avenue,
CHICAGO, ILL.

VSEM NAROČNIKOM

naznanjamo, da naj se zglašajo pri naših lokalnih zastopnikih, kateri se niso dobili našega lepega stenskega Koledarja za leto 1923. Vsi naši lokalni zastopniki imajo v zalogi naše Koledarje in od njega ga dobite brezplačno, ko ponovite naročnino za naše liste. Za nenaročnike pa stane Koledar 25c. Stenske Koledarje pošiljamo tudi v stari kraj in stane s poštnino vred 30 centov.

Upravništvo Edinosti.

več kadil?"
Ternejc: "Well, do prve stopnje sem že dospel, sedaj jih nič več ne kupujem!"

Avtomobilska.

Prodajalec avtomobilov zve, da se je neki njegov odjemalec ponesrečil in da je svoj avtomobil popolnoma razbil. Brž se napravi v bolnišnico h ponesrečenču. Ko potrka na vrata bolnišnice pride odpirat bolj postarana nursinga, katero vpraša: "Ali lahko vidim Mr. Eriavca?"
Nursinja: "Nemogoče! Mr. Eriavec še ni prišel k pameti!"
Prodajalec: "Nič ne stri, še celo boljše, prodati mu hočem drugi avtomobil!"

"VSTAJENJE"

je krasna knjižica s štirimi zanimivimi povestmi. Boljše knjižice si sploh ne morete misliti za dolge zimске večere. Pišite po njo, stane samo : 25c.
EDINOST PUBL. CO.
1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.
Roiakom se priporočam pri nakupu raznih
BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ-
IA, KLJUČAVNIC IN
STEKLA.
Prevzamem barvanje hiš zunan in znotraj, pokladam stenske papir.
Najboljše delo, najnižje cene.
Roiaki obrnite se vselej na svojega rojaka!

IZPLAČILA

v ameriških dolarjih še vedno izvršujemo v zaseženem ozemlju v Italiji. Nemški Avstriji in drugod.

V Jugoslaviji je začasno nemogoče lokalnim bankam izplačevati ameriške dolare, ker to sedaj izvrši edino Narodna Banka v Beogradu. Vendar pa potnikom, ki rabiš dolarje za na pot preskrbimo dolarje.

Dolarske čeke pa še vedno lahko izdajamo in iste vnovčijo v stari domovini po dnevnem kurzu v jugoslovanske krone.

Za dolarske pošiljate računamo sledeče pristojbine: do \$15.00 po 50 centov, — od \$15.00 do \$30.00 po 75 centov, — od \$30.00 do \$50.00 po \$1.00. Za izplačila, ki presegajo \$50.00 računamo 1 cent in pol od dolara, ali po \$1.50 od sto dolarjev. H tem pristojbinam je še pridati za vsako posamezno nino.

pošiljatev 15 centov za poštnino.
BANČNI ODDELEK
EDINOSTI
1840 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI.

Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEHA,

ako ob raznih prirreditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslužite se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirrejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. g. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopeje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. "EDINOST"

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.